

บทที่ 4 ธุรกิจซื้อขายสินค้า (ต่อ)

เงื่อนไขเกี่ยวกับค่าขนส่งสินค้า

๑. เงื่อนไขเกี่ยวกับค่าขนส่งสินค้าสำหรับการซื้อขายสินค้าในประเทศ มี ๒ เงื่อนไข คือ

๑.๑ FOB shipping point (Free on board shipping point) คือเงื่อนไขที่กำหนดให้ ส่งมอบสินค้า
ต้นทาง เงื่อนไขนี้ผู้ซื้อสินค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าขนส่งสินค้าจากต้นทาง (หมายถึงท่าเรือ/
สถานีขนส่ง/สถานีรถไฟ/สนามบิน) ถึงร้านค้าของผู้ซื้อหรือสถานที่ที่ผู้ซื้อสินค้ากำหนด ค่าใช้จ่ายส่วนนี้
ถือเป็น ค่าขนส่ง (Delivery Expense) หรือ ค่าขนส่งเข้า (Freight-In/Transportation-In)

FOB Shipping Point

FOB Destination

ที่มา : <http://simplestudies.com/what-are-fob-shipping-terms.html>

ที่มา : <http://simplestudies.com/what-are-fob-shipping-terms.html>

๒. เงื่อนไขเกี่ยวกับค่าขนส่งสินค้าสำหรับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ มี ๓ เงื่อนไขคือ

๒.๑ FOB (Free on board) คือเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าต้นทาง เงื่อนไขนี้ผู้ซื้อ สินค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าระวางหรือค่าขนส่งสินค้าจากต้นทาง

๒.๒ C&F (Cost and Freight) คือเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าปลายทาง เงื่อนไขนี้ ผู้ขายสินค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าระวางหรือค่าขนส่งสินค้าจากต้นทาง

๒.๓ CIF (Cost Insurance and Freight) คือเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าปลายทาง เงื่อนไขนี้ ผู้ขายสินค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าระวางหรือค่าขนส่งสินค้าจากต้นทาง เงื่อนไขลักษณะนี้จะประกอบด้วยค่าสินค้า ค่าเบี้ยประกันภัย และค่าระวางหรือค่าขนส่งสินค้าไว้ด้วยกัน

การบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าขนส่ง มีดังนี้

เงื่อนไข FOB shipping point : กรณีผู้ซื้อสินค้าจ่ายค่าขนส่ง

ผู้ซื้อสินค้า	ผู้ขายสินค้า
เดบิต ค่าขนส่งเข้า XX เครดิต เงินสด XX	ไม่ต้องบันทึกรายการ

เงื่อนไข FOB shipping point : กรณีผู้ขายสินค้าจ่ายค่าขนส่งแทน-ซื้อขายสินค้าเป็นเงินสด/
เงินเชื่อ

ผู้ซื้อสินค้า	ผู้ขายสินค้า
เดบิต ค่าขนส่งเข้า XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า-ผู้ขายสินค้า XX	เดบิต ลูกหนี้การค้า-ผู้ซื้อสินค้า XX เครดิต เงินสด XX

การบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าขนส่ง มีดังนี้

เงื่อนไข FOB destination : กรณีผู้ขายสินค้าจ่ายค่าขนส่ง

ผู้ซื้อสินค้า	ผู้ขายสินค้า
ไม่ต้องบันทึกรายการ	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เงินสด XX

เงื่อนไข FOB destination : กรณีผู้ซื้อสินค้าจ่ายค่าขนส่งแทน(ซื้อขายสินค้าเป็นเงินสด)

ผู้ซื้อสินค้า	ผู้ขายสินค้า
เดบิต ลูกหนี้การค้า-ผู้ขายสินค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า-ผู้ซื้อสินค้า XX

เงื่อนไข FOB destination : กรณีผู้ซื้อสินค้าจ่ายค่าขนส่งแทน(ซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ)

ผู้ซื้อสินค้า	ผู้ขายสินค้า
เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ผู้ขายสินค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าขนส่งออก XX เครดิต ลูกหนี้การค้า-ผู้ซื้อสินค้า XX

ตัวอย่างที่ ๖ ต่อไปนี้เป็นรายการซื้อขายสินค้าของร้านโนบิตะ ระหว่างเดือน เมษายน ๒๕X๑

๒๕X๑

- เม.ย. ๑ ซื้อสินค้าจากร้านโอชินราคา ๙,๐๐๐ บาทเป็นเงินเชื่อ ได้ส่วนลดการค้า ๑๐ %
เงื่อนไข N/๓๐ FOB shipping point
- ๕ ขายสินค้าให้ร้านราเมนราคา ๑๔,๐๐๐ บาทเป็นเงินเชื่อ ให้ส่วนลดการค้า ๕ %
เงื่อนไข ๒/๑๐,N/๓๐ FOB destination
- ๑๐ จ่ายค่าขนส่งสินค้าที่ขายเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕X๑ จำนวน ๖๐๐ บาท
- ๑๕ รับชำระหนี้จากร้านราเมนทั้งหมด
- ๒๐ รับแจ้งจากร้านโอชินว่าได้จ่ายค่าขนส่งสินค้าจำนวน ๓๒๐ บาท
- ๒๙ ชำระหนี้ให้ร้านโอชินทั้งหมด

ให้ทำ บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๑

พ.ศ. ๒๕๕๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
เม.ย.	๑	ซื้อสินค้า ๘,๐๐๐-(๘,๐๐๐ X ๑๐%)		๘,๑๐๐	-		
		เจ้าหนี้การค้า-ร้านโอชิน				๘,๑๐๐	-
		ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ					
	๕	ลูกหนี้การค้า-ร้านราเมน		๑๓,๓๐๐	-		
		ขายสินค้า ๑๔,๐๐๐-(๑๔,๐๐๐ X ๕%)				๑๓,๓๐๐	-
		ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ					
	๑๐	ค่าขนส่งออก		๖๐๐	-		
		เงินสด				๖๐๐	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้า					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๒

พ.ศ. ๒๕๕๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
เม.ย.	๑๕	เงินสด (๑๓,๓๐๐ -๒๖๖)		๑๓,๐๓๔	-		
		ส่วนลดจ่าย (๑๓,๓๐๐x ๒%)		๒๖๖	-		
		ลูกหนี้การค้า-ร้านราเมน				๑๓,๓๐๐	-
		รับชำระหนี้จากร้านราเมนทั้งหมด					
	๒๐	ค่าขนส่งเข้า		๗๒๐	-		
		เจ้าหนี้การค้า-ร้านโอชิน				๗๒๐	-
		ร้านโอชินจ่ายค่าขนส่งแทน					
	๒๙	เจ้าหนี้การค้า-ร้านโอชิน (๘,๑๐๐+๗๒๐)		๘,๘๒๐	-		
		เงินสด				๘,๘๒๐	-
		จ่ายชำระหนี้ให้ร้านโอชินทั้งหมด					

การส่งคืนสินค้า

การส่งคืนสินค้าถือเป็นเรื่องปกติของการซื้อขายสินค้า สาเหตุของการส่งคืนสินค้านี้มีหลายสาเหตุ เช่น รุ่น/แบบ/สี/ขนาดของสินค้าไม่ตรงตามที่ต้องการ สินค้าชำรุดเสียหาย วิธีปฏิบัติ ในบางกรณีผู้ขายสินค้าจะส่งสินค้าใหม่มาเปลี่ยนให้แต่บางกรณีผู้ขายสินค้าไม่สามารถส่งสินค้ามาเปลี่ยนให้ เนื่องจากไม่มีสินค้า หรืออาจเป็นเหตุผลอื่น หรืออาจไม่รับคืนสินค้าแต่ลดราคาสินค้าให้ การบันทึกบัญชีทางด้านผู้ซื้อสินค้าจะบันทึกไว้ในบัญชีส่งคืนสินค้าและจำนวนที่ได้ลด (Purchases returns and allowances) เรียกสั้นๆ ว่าส่งคืนสินค้า ส่วนการบันทึกบัญชีทางด้านผู้ขายสินค้าจะบันทึกไว้ในบัญชีรับคืนสินค้าและจำนวนที่ลดให้ (Sales returns and allowances) เรียกสั้นๆ ว่ารับคืนสินค้า

ทางด้านผู้ซื้อสินค้าจะบันทึกรายการเมื่อได้รับใบลดหนี้หรือใบหักหนี้ (Credit memorandum form) จากผู้ขายสินค้า หรือบันทึกรายการทันทีกรณีที่ผู้ซื้อสินค้าเป็นผู้จัดทำใบลดหนี้ (Debit memorandum form) แล้วส่งให้ผู้ขายสินค้าเพื่อขอลดหนี้ ทางด้านผู้ขายสินค้าจะบันทึกรายการเมื่อทำใบลดหนี้หรือใบหักหนี้ให้ผู้ซื้อสินค้า

ทางด้านผู้ซื้อ	ทางด้านผู้ขาย
กรณีซื้อขายสินค้าเงินสด	
เดบิต เงินสด XX เครดิต ส่งคืนสินค้า XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต เงินสด XX
กรณีซื้อขายสินค้าเงินเชื่อ	
เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ผู้ขายสินค้า XX เครดิต ส่งคืนสินค้า XX	เดบิต รับคืนสินค้า XX เครดิต ลูกหนี้การค้า-ผู้ซื้อสินค้า XX

ตัวอย่างที่ ๗ ต่อไปนี้เป็นรายการซื้อขายสินค้าของร้านอัศวินม้าขาว ระหว่างเดือน มิถุนายน ๒๕X๑

๒๕X๑
มิ.ย.

- ๒ ซื้อสินค้าจากห้างหุ้นส่วนจำกัด นกน้อย ราคา ๑๖,๐๐๐ บาทเป็นเงินเชื่อ ได้ส่วนลดการค้า ๓% เงื่อนไข N/๔๕ FOB destination
- ๖ ส่งสินค้าคืนห้างหุ้นส่วน จำกัด นกน้อย ราคาสินค้า ๒,๐๐๐ บาท เนื่องจากรุ่นไม่ตรงตามที่สั่งซื้อ
- ๗ ขายสินค้าให้บริษัท ลักกี้ จำกัด ราคา ๒๑,๐๐๐ บาท เป็นเงินเชื่อ ให้ส่วนลดการค้า ๑๐% เงื่อนไข ๒/๑๐,N/๖๐ FOB destination
- ๑๐ จ่ายค่าขนส่งสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕X๑ จำนวน ๘๐๐ บาท
- ๑๒ รับคืนสินค้าจากบริษัท ลักกี้ จำกัด ราคาสินค้า ๓,๐๐๐ บาท
- ๑๗ รับชำระหนี้จากบริษัท ลักกี้ จำกัด ทั้งหมด
- ๒๒ จ่ายค่าขนส่งสินค้าที่ขายเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕X๑ จำนวน ๓๕๐ บาท
- ๒๔ ซื้อสินค้าเป็นเงินสดจากร้านตะวันฉาย ราคา ๕,๐๐๐ บาท ได้ส่วนลดการค้า ๓%
- ๒๖ ส่งสินค้าคืนร้านตะวันฉาย ราคา ๑,๐๐๐ บาทเนื่องจากสินค้ามีรอยบุบ ทางร้านไม่รับคืน แต่ลดราคาสินค้าให้ ๓๐๐ บาท โดยจ่ายเงินสดให้ทันที
- ๒๘ ขายสินค้าเป็นเงินสดให้นายสำราญ ราคา ๑,๒๐๐ บาท
- ๓๐ นายสำราญนำสินค้ามาคืน ราคา ๒๐๐ บาท เนื่องจากชำรุด ร้านจ่ายเงินสดให้ทันที

ให้ทำ บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๑

พ.ศ. ๒๕๕๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	๒	ซื้อสินค้า ๑๖,๐๐๐-(๑๖,๐๐๐ X ๓%)		๑๕,๕๒๐	-		
		เจ้าหนี้การค้า-หจก.นกน้อย				๑๕,๕๒๐	-
		ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ					
	๖	เจ้าหนี้การค้า-หจก.นกน้อย		๑,๙๔๐	-		
		ส่งคืนสินค้า ๒,๐๐๐-(๒,๐๐๐ X ๓%)				๑,๙๔๐	-
		ส่งคืนสินค้า					
	๗	ลูกหนี้การค้า บจก.ล็กกี้		๑๘,๙๐๐	-		
		ขายสินค้า ๒๑,๐๐๐-(๒๑,๐๐๐ X ๑๐%)				๑๘,๙๐๐	-
		ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๒

พ.ศ. ๒๕๕๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	๑๐	เจ้าหน้าที่การค้า-หจก.นกน้อย		๘๐๐	-		
		เงินสด				๘๐๐	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้าแทน					
	๑๒	รับคืนสินค้า ๓,๐๐๐-(๓๐๐๐X๑๐)		๒,๗๐๐	-		
		ลูกหนี้การค้า บจก.ลักกี้				๑๕,๕๒๐	-
		รับคืนสินค้า					
	๑๗	เงินสด (๑๖,๒๐๐ - ๓๒๔)		๑๕,๘๗๖	-		
		ส่วนลดจ่าย (๑๖,๒๐๐x ๒%)		๓๒๔	-		
		*ลูกหนี้การค้า-บจก.ลักกี้				๑๖,๒๐๐	-
		รับชำระหนี้จากร้านบจก.ลักกี้ทั้งหมด					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๓

พ.ศ. ๒๕๖๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	๒๒	ค่าขนส่งออก		๓๕๐	-		
		เงินสด				๓๕๐	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้า					
	๒๔	ซื้อสินค้า ๕,๐๐๐-(๕,๐๐๐X๓%)		๔,๘๕๐	-		
		เงินสด				๔,๘๕๐	-
		ซื้อสินค้าเป็นเงินสด					
	๒๖	เงินสด		๓๐๐	-		
		ส่งคืนสินค้า				๓๐๐	-
		ส่งคืนสินค้าได้รับเงินสดทันที					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า ๔

พ.ศ. ๒๕๕๑		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	๒๘	เงินสด		๑,๒๐๐	-		
		ขายสินค้า				๑,๒๐๐	-
		ขายสินค้าเป็นเงินสด					
	๓๐	รับคืนสินค้า		๒๐๐	-		
		เงินสด				๒๐๐	-
		รับคืนสินค้า จ่ายเงินสดให้ทันที					
		*๑๘,๙๐๐-๒,๗๐๐ = ๑๖,๒๐๐					

25X1

- ก.ค. 5 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 8,400 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบกำกับภาษีเลขที่ 1111
- 7 ขายสินค้าเป็นเงินสด 21,500 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบกำกับภาษีเลขที่ 07/0001
- 11 ขายสินค้าให้ร้านมะนาวเป็นเงินเชื่อ 16,500 บาท เงื่อนไข 2/10, N/30 FOB shipping point ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบกำกับภาษีเลขที่ 07/0002
- 13 รับคืนสินค้าจากร้านมะนาวจำนวน 2,500 บาท เนื่องจากขนาดไม่ตรงตามที่สั่ง ใบลดหนี้ เลขที่ 001
- 18 ซื้อสินค้าจากร้านมะดันเป็นเงินเชื่อ 21,000 บาท เงื่อนไข 2/10, N/45 FOB shipping point ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ใบกำกับภาษีเลขที่ 2222
- 25 จ่ายค่าขนส่งสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม จำนวน 800 บาท
- 28 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านมะดัน 7,490 บาท
- 31 รับชำระหนี้จากร้านมะนาวทั้งหมด

บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ค.	5	ซื้อสินค้า		8,400	-		
		ภาษีซื้อ (8,400 X 7%)		588	-		
		เงินสด				8,988	-
		ซื้อสินค้าเป็นเงินสด VAT 7%					
	7	เงินสด		23,005	-		
		ขายสินค้า				21,500	-
		ภาษีขาย (21,500 X 7%)				1,505	-
		ขายสินค้าเป็นเงินสด VAT 7%					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 2

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ค.	11	ลูกหนี้การค้า-ร้านมะนาว		17,655	-		
		ขายสินค้า				16,500	-
		ภาษีขาย (16,500 X 7%)				1,155	-
		<u>ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ VAT 7%</u>					
	13	<u>รับคืนสินค้า</u>		2,500	-		
		ภาษีขาย (2,500 X 7%)		175	-		
		ลูกหนี้การค้า-ร้านมะนาว				2,675	-
		<u>รับคืนสินค้าจากลูกหนี้</u>					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 3

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ค.	18	ซื้อสินค้า		21,000	-		
		ภาษีซื้อ (21,000 X 7%)		1,470	-		
		เจ้าหนี้การค้า-ร้านมะดัน				22,470	-
		ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ VAT 7%					
	25	ค่าขนส่งเข้า		800	-		
		เงินสด				800	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้า					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 4

พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ค.	28	เจ้าหนี้การค้า-ร้านมะดัน		7,490	-		
		เงินสด			-	7,350	
		ส่วนลดรับ [(7,490 X 100/107) X 2%]				140	-
		จ่ายชำระหนี้ได้ส่วนลด 2%					
	31	เจ้าหนี้การค้า-ร้านมะนาว		14,980	-		
		เงินสด			-	14,980	
		ลูกหนี้การค้า-ร้านมะนาว					-
		รับชำระหนี้จากลูกหนี้					-

(17,655 - 2,675) ←

แบบทดสอบหลังเรียน

ต่อไปนี้เป็นรายการค้าของร้านทองม้วน ในระหว่างเดือน กรกฎาคม 25x1 มีดังนี้

- ก.ค. 1 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด จำนวนเงิน 5,000.- บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ให้ส่วนลดการค้า 2%
 - 5 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากร้านทองหยอด จำนวนเงิน 40,000.- บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไขการส่งสินค้า F.O.B. Shipping Points เงื่อนไขการชำระเงิน 2/10,n/45
 - 6 ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้ร้านทองระย้า จำนวนเงิน 10,000.- บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไขการส่งสินค้า F.O.B. destination เงื่อนไขการชำระเงิน 2/10,n/45
 - 7 จ่ายค่าขนส่งที่ซื้อสินค้ามาเมื่อวันที่ 5 ก.ค. 25x1 จำนวนเงิน 600.- บาท
 - 8 ขายสินค้าเป็นเงินสด จำนวนเงิน 8,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ให้ส่วนลดการค้า 5%
 - 9 ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 5 ก.ค. 25x1 เนื่องจากชำรุด ราคาสินค้าจำนวนเงิน 2,000.- บาท
 - 11 จ่ายค่าขนส่งที่ขายสินค้ามาเมื่อวันที่ 6 ก.ค. 25x1 จำนวนเงิน 400.- บาท
 - 13 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านทองหยอด ทั้งจำนวนด้วยเงินสด
 - 14 รับคืนสินค้าที่ขายเมื่อวันที่ 8 ก.ค. 25x1 เนื่องจากชำรุด ราคาสินค้า 1,000.- บาท
 - 20 รับชำระหนี้จากร้านทองระย้า ทั้งจำนวนด้วยเงินสด
- ให้ทำ** บันทึกรายการค้าระหว่างเดือนกรกฎาคม 25x1 ของร้านทองม้วนในสมุดรายวันทั่วไป